

Oktober 2001 no^o 9

Vidar *Nyt*

Skolebladet for Vidar Skolen

Kære læser

Her i redaktionen har vi ingen journalister som går ud og finder og skriver historier. Vi har ideer om hvilke artikler vi kunne tænke os, hvad der vil være aktuelt at bringe og hvem der måske kan skrive de forskellige artikler. Vi opfordrer folk til at skrive, og vi minder dem om at de har lovet at skrive noget, men vi har absolut ingen kontrol over hvad der kommer ind af artikler. Derfor er det hver måned spændende at se hvad vi har, eller om vi overhovedet har noget at bringe. Som du måske allerede har mærket da du tog bladet i hånden, har vi denne måned haft en rigtig udbytterig høst.

Du kan blandt andet læse om den levende samtale og betydningen af en god kommunikation mellem lærere og forældre. Vi bringer dagbog fra 8. klasses rejse til Alperne, og uddrag af periodehæfter fra 9. klasses landbrugstur. De frygtelige og chokerende begivenheder i New York har inspireret til en artikel om kunstbetragtning som metode til erkendelse og en skildring af en dag i 5. klasse. For alle (de mange) der ikke kunne komme til forældrekrebsmødet i foråret, bringer vi lærernes beretning om skoleåret 2000/01 - og så er der også lidt om lus og sund mad, og præsentationer af nye lærere. Det er blevet et VidarNyt med meget tekst og få billeder. Men vi synes alle artikler er aktuelle og vil derfor ikke gemme nogle til senere brug.

Rigtig god læselyst!

Red.

Indhold

Om den levende samtale som forældrenes og lærernes netværk i skolen	4
Landbrugstur på Thorshøjgård	8
Solskin i Alperne	11
Dronningefest og sørgetid	15
Tirsdag den 11. September	16
Lærerberetning for skoleåret 2000/01	23
Farvel og velkommen	26
Vidar mad er sund mad	29
Lusetid	29
Kursus i Antroposofi og i skolens pædagogik	30
Basar Nyt	30
Opslagstavle	32
Kalender	33

Om den levende samtale som forældrenes og lærernes netværk i skolen

Af Ole Pedersen

Nødvendigheden af en tæt kommunikation mellem forældre og lærere om børnenes udvikling er indlysende i enhver skole, men i Steiner-skolen med dens aristokratiske ledelsesform, som for nyere forældre kan virke uigennemsigtig og måske vanskelig tilgængelig, bliver samtalen med den "rette" person et væsentligt anliggende.

- Hvor henvender man sig i en skoleorganisme, der mangler en rektor?
- Hvad er tillidsrådet? Kan det løse problemerne?

Når forældre overvejer at sætte deres barn i Vidar Skolen, sker det ofte på baggrund af de informationer og stemninger som de får på introduktionsmøderne for kommende forældre. Men forhåbentlig ikke kun, for det er så begrænset hvad lærerne kan nå at fortælle om Steiner-pædagogikken og skolen på 2-3 møder. Så allerede ved denne lejlighed synes der at være et behov for øget generel kommunikation og måske også samtaler mellem gamle og kommende forældre.

Tager forældrene alligevel "chancen" og afleverer deres dyrebareste, deres skolemodne barn, i skolens varetægt i 1. klasse, er det jo klasselæreren som overtager væsentlige dele af det som forældrene hidtil har været ene om at tage vare på. Læreren må nære den helligste ængstelse og dybeste agtelse for den sammenhæng som der er mellem barnet og forældrene, og disse skæbnetræk som allerede er præget ind i barnet gennem efterligning af forældrene i de første 7 år, må læreren tage som udgangspunkt for den del af opdragelsen som han/hun har fået overdraget. Viden herom fordrer et nært kendskab til barnets hjemmesituation, og både hjemmebesøg og personlige samtaler er nødvendige og bliver gennemført. Men er læreren nu altid på fortrolig talefod med alle sine forældre?

I takt med barnets overgang til det selvfølgelige autoritetsprincip i opdragelsen, hvor lærerens personlighed præger barnets følelsesytringer i hverdagen, kan forældre altid få behov for en forklaring på en aktuel begivenhed i skolen så barnets opfattelse ikke står alene. Men der kan endog - helt sædvanligt - opstå kriser i barnets liv ved 9-10 års alderen, hvor ensomhed og tvivl

på lærerens autoritet kan dukke op, og det kan være vanskeligt for forældre at gennemskue denne udviklingsfase uden støtte af læreren. Bedst sker dette selvfølgelig hvis læreren kan fortælle herom på forældremøder, før det dukker op. Men også tillidsfulde personlige samtaler om problematiske forhold kan blive nødvendige. Føles de også mulige?

Ved barnets overgang til puberteten i 6.-7. klasse oplever både forældre og lærere en stærkere manifestation af barnets ego, en udvortes øget kritisk holdning over for omgivelserne, kammeraterne, læreren såvel som forældrene. Det indre er modsvarende mere usikkert og sårbart, så konflikterne og problemerne kan være mangfoldige. Er de voksne forberedt til at møde barnet med den voksnes sikkerhed og forståelse? Eller bliver de taget på sengen og halter bagefter med at sætte klare rammer for barnets dagligdag? Bliver barnets gryende behov for intellektuelle udfordringer tilfredsstillt tilstrækkeligt i skolen? Samtaleemnerne mellem forældre og klasselærer kan blive ømtålelige og fordre anderledes samtaleformer, måske i grupper, måske med deltagelse af faglærere.

Ved overgangen til overskolen i 8. klasse, hvor de efterhånden store børn stadig er under stærk indflydelse af kammeraternes og omgivelsernes udsagn om skolen, er det ikke ualmindeligt at et barn der oplever vanskeligheder med skolens udfordringer, det være sig socialt eller fagligt, vil søge dem løst ved at skifte skole. Hvis tilmed forældrene er i tvivl om hvorvidt skolen de sidste 4 år vil kunne afhjælpe dette og usikre på fremtiden for deres barn efter 12. klasse, kan de føle sig hjælpeløse over for barnets kategoriske ønske. Der er i så fald behov for en grundig, individuel samtale - nu mellem eleven, som trods alt skal bære det igennem, og forældrene/lærerne for at opnå en fælles forståelse af problemet og en fælles løsning. Men alle har i disse år et stort behov for at høre om videreuddannelsesmulighederne for vore udgåede elever efter 12. klasse.

I løbet af overskolens første år får det unge menneske et stadig større kendskab til sine egne evner og til sin egen formåen, forældrene mærker det og giver mere slip. Men det fulde ansvar for at skolen udnyttes effektivt og udviklende, kan endnu være svært at håndtere for det unge menneske i en dagligdag, der byder

på så mange andre tilbud. Så de voksne må stadig en eller flere gange om året samtale med eleven om situationen, nu mere som rådgivere, men med fastholdelse af det lange sigt med uddannelsen. Endelig er det i 11. og 12. klasse eleven selv, der mødes med en uddannelsesvejleder for at aftale og planlægge det videre forløb efter endt skolegang.

I løbet af hele dette 12-årige forløb er der således behov for en stadig kommunikation, en samtale mellem skole og hjem, men en samtale med meget forskelligartede udgangspunkter og formål. Men ser man for sig summen af alle disse førte samtaler for alle elever i en klasse i 12 år, danner de - i bedste fald - et netværk omkring det enkelte barns tilværelse i løbet af skolealderen, et netværk af omsorg, forståelse og kærlighed, som bliver stadig løsere, men aldrig forsvinder.

Men lige som edderkoppens net sjældent er helt fuldkomment, kan vores samtalenet undervejs lide af mangler. Det kan være mangler der skyldes uvidenhed om andres situation, det kan være mangler som skyldes efterladenhed, eller det kan være manglende sikkerhed eller mod der hindrer en nødvendig samtale i at blive til noget. Det kan endog

være misforstået hensyntagen eller følelsesblokeringer der hindrer en samtale i at forløbe tilfredsstillende. Samtalen er en kunst, som man stadig må øve sig i, og i denne sammenhæng for børnenes skyld. Og skulle netværket på nogle steder og visse tidspunkter være mangelfuldt, må vi - som edderkoppen - snarest lappe hullerne efter bedste evne.

Og i modsætning til edderkoppens enkeltmandsarbejde dannes vores samtalenetværk af alle involverede, samtlige forældre og alle lærere må føle sig ansvarlige for dets tilstand. Ingen rektor kan trække de tykke tråde for os. Men derfor er det også vigtigt for nyere forældre at kende samtaletråde der kan supplere den selvfølgelig klasselærertråd. Den kan være tyndslidt eller måske blot utilstrækkelig for én. Det er ligeledes vigtigt for lærerne at få at vide hvornår en tråd savnes, både af den personlige og den generelle type.

Da vi for 8 år siden endnu havde lørdagsskole, eksisterede der lørdag formiddag, mens børnene var i skole, både et seminaristisk arbejde for interesserede forældre og en lørdags-café, hvor forældre på tværs af klasserne fik lejlighed til at samtale løst og fast om skolen og børnene.

Dette var en kommunikation mellem forældre som vi har savnet lige siden, både nyere forældre og skolen som sådan. Tanken om noget tilsvarende om fredagen er imidlertid netop ved at blive realiseret af 3. klasse forældre i legestuen. Et spændende bidrag til en lapning af den mere finmaskede del af netværket.

Forældrerepræsentanter valgt i klasserne, har i mange år været i berettiget tvivl om deres opgaver, som måske i forskellig grad blev defineret af den pågældende klasselærers behov for hjælp. Men det er flere gange blevet bekræftet at de rette klasserepræsentanter kan skabe udmærkede samtaletråde i klassen, både før og efter at en klasselærertråd er blevet tyndslidt. Dette kan være et fint alternativ for forældre som ikke endnu føler sig tryk ved at bringe et vanskeligt følt spørgsmål op til åben debat på et forældremøde.

Tillidsrådet er et samtaleorgan bestående af to præsidiemedlemmer og to lærere, der historisk blev indført på skolen for at eventuelle problemer mellem hjem og skole, der ikke kunne finde deres løsning ved direkte kontakt de involverede imellem, kunne blive løst ved at det formidlede en samtale mellem

parterne. Hensigten var altså at retablere nogle tykke samtaletråde, i fald de allerede var revet i stykker, og erfaringen har været at rådet var for tungt og stift for forældre der ikke syntes deres problem skulle blæses så stort op, og for de få andre, der benyttede muligheden, viste det sig, at konflikten var blevet for stor til at en løsning lå inden for skolens rammer.

De nuværende medlemmer af tillidsrådet: Michael Brinch og Eddie Jalving udpeget af præsidiet og Anker Meier-Nielsen og undertegnede udpeget af lærernes interne kollegium, har da også indset skolens anderledes behov for formidlende samtaler på alle niveauer og på kryds og tværs. Vi opfordrer alle til at tage hånd om og udvikle vores fælles netværk, og stiller os gerne til disposition i processen - også enkeltvis. Det vigtige er at forældre - eller lærere - som ikke føler sig hørt, selv kan vælge den samtaletråd, som virker hensigtsmæssig.

Med Heinz Zimmermanns ord: Samtalen kan vise sig at være en forskole til en fremtidig social kunst; en kunst der i sin egenskab af tidskunst former relationer mellem mennesker, en kunst hvis medium er Jeg-sansningen.

∞ Landbrugstur på Thorshøjgård

Af Christine Strandmose Toft, 9. kl. elev

I uge 35 var 9. klasse på landbrugstur. Nogle fra klassen mødte under uret på hovedbanegården og tog sammen med Ulla Engelbrecht toget mod Hillerød. Resten af klassen stødte til under vejs. Da vi kom op på gården var klokken omkring seks, og vi blev modtaget af Ingrid Schächter, Niels Stockholm og Paivi. Da alle havde fundet en plads, hvor de skulle sove, fik vi aftensmad. Da vi havde spist tog Niels Stockholm, som styrer gården, os med ud på en rundtur. Da den var slut, var klokken omkring ti. De fleste begyndte at gøre sig klar til at sove. Men det varede rigtig lang tid, før der var ro, og når man så endelig var ved at falde i søvn, var der nogen der begyndte at grine.

Vi havde en fast dagsrytme: Efter at vi havde spist morgenmad, var der hovedfag. Niels fortalte om de fire riger: Mineralriget, planteriget, dyreriget og menneskeriget. Han fortalte om planterne, hvordan de havde det bedst, og hvordan de vokser. Han fortalte også om køerne. Man skulle anstrenge sig enormt meget for at følge med og ikke falde i søvn.

Efter hovedfag, blev vi delt ind i arbejdsgrupper. Hver dag var der et hold der skulle muge ud og et madhold. Der var et kartoffelhold og et løghold. Efter frokost byttede vi opgaver, der var nogle der skulle flytte køer, andre skulle køre halm hjem, og nogle fik lov til at vaske kostalden.

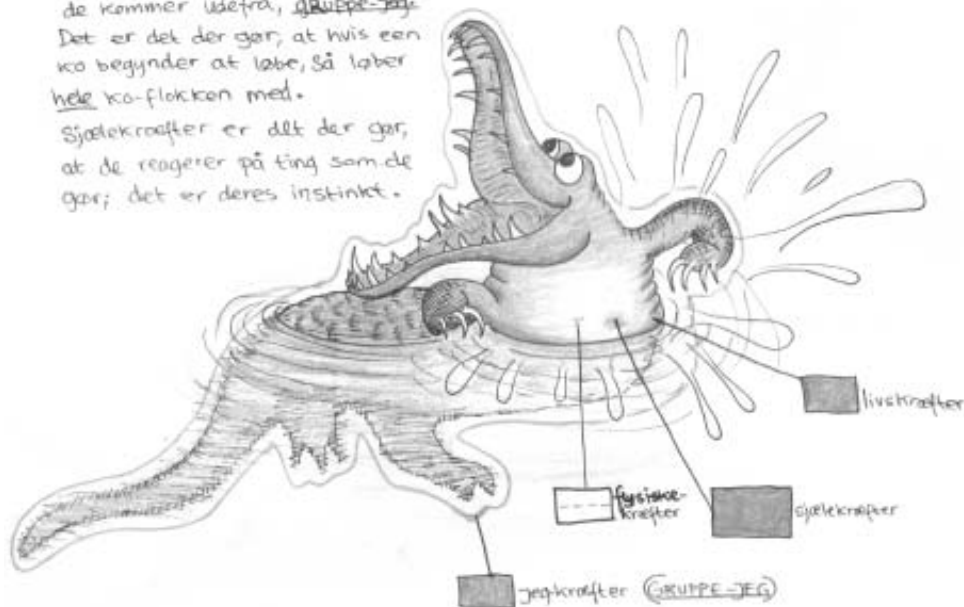
Hvis man havde lyst, kunne man i pausen mellem frokost og næste arbejdstime gå til slikbutikken eller vandet. Det var en ret kold, men forfriskende oplevelse. Man kunne stå tidligt op og hjælpe med at malke køer, og imens vi var der, var nogle af os så heldige at få lov til at made en lille kalv med en sutteflaske.

Der var også nogen, der en aften kom til at vælte hegnet ned til køerne, hvorefter de blev forfulgt af koflokken. Med i flokken var den farlige tyr, som faktisk var ret fredelig i stalden. Alle der havde været ude den aften, kom hjem og var temmeligt chokerede.

Det var en meget hyggelig tur, ikke specielt anstrengende eller noget. Det blev lidt kedeligt i længden, fordi man skulle lave det samme hele tiden. Men man fik da et ganske godt indblik i, hvad det vil sige, at være biodynamisk bonde-mand.

- DY R E R I G E T. -

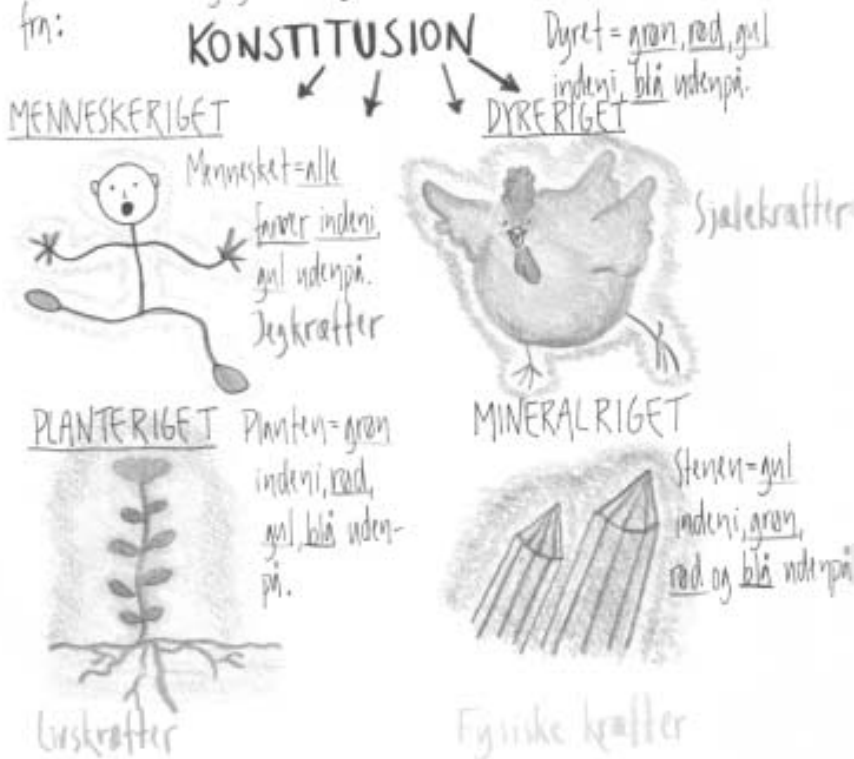
Dyrene har livskrafter, sjælekrafter og fysiske kræfter inden i sig (grøn, rød og hvid...agtig). De har ingen jagt-krafter indan i sig, de kommer udefra, ~~GRUPPE-JAG~~. Det er det der gør, at hvis een ko begynder at løbe, så løber hele ko-flokken med. Sjælekrafter er det der gør, at de reagerer på ting som de gør; det er deres instinkt.

Uddrag fra landbrugstursopgave af Lise, 9. klasse

HOVEDFAGSUNDERVISNINGEN

Hver dag fra kl. 9⁰⁰ til 10²⁰ var der hovedfagsundervisning. Niels Stockholm fortalte om det biodynamiske landbrug og forskellige ting i den sammenhæng. Første dag fortalte han om de fire riger; menneskeriget, dyreriget, planteriget og mineralriget. Han havde illustreret dette med 4 forskellige kraver. Blå var jækkræfter, rød var sjælekræfter, grøn var livskræfter og gul var fysiske kræfter. Her er en illustration derfra:

Uddrag fra landbrugstursopgave af Isa, 9. Klasse

Solskin i Alperne

Af Liselotte Andersen og Tobias Ammitzbøll

8.klasse var i august måned på vandretur. Det blev en lidt anderledes tur end sædvanligt, idet vi tog sydpå istedet for nordpå. Efter kanoturen i 7. klasse, som var meget våd og klam, og med en vandretur i 8. klasse i 1984/85 som var endnu mere våd og klam i baghovedet, overvejede jeg hvordan vi kunne få en god vandretur med tilsvarende sværhedsgrad, men bedre vejr. Ved et tilfælde faldt jeg over en dansk bjergguide (Mikael Jensen) som har været bosiddende i Alpe d'Huez, sydfrankrig, i 16 år. Han var meget stemt for opgaven med at stykke en sådan tur sammen.

Det blev en uforlignelig tur med bragende solskin nonstop i alle 9 dage, og klassen blev rystet godt og grundigt sammen på en måde som kun sådan en hård vandretur kan gøre det.

Her følger uddrag af elevernes dagbøger:

Tirsdag den 21. august 2001.
af Vinita

I dag skal jeg til sydfrankrig, Alpe d'Huez. Vi mødtes klokken 18.00 på hovedbanegården. Jeg var vildt spændt og meget nervøs, jeg græd og ville bare hjem, men afsted kom jeg. På perronen fik vi sagt farvel til vores forældre og gik ind i toget. Jeg kom i kupé med Fia, Anno, Laura, Linnea og Thea. Vi hyggede os med slik og blade og skvadrede en hel del. Vi havde det fedt. Vi fik endda også sovet lidt.

Onsdag d. 22. august.
af Kirstine

Vi blev vækket ved 8-tiden og skiftede tog i Heidelberg. Fra Heidelberg tog vi et tog til Karlsruhe. Og videre: Basel, Geneve, hvor der var uddeling af gratis fanta lemon, igennem paskontrollen, Lyon og tilsidst ankom vi til Grenoble. Derfra tog vi en bus til Bourg en Oisans og kom til campingpladsen La Piscine.

Her var der en svimming pool, og alle de andre undtagen Silje og jeg, som ikke havde noget badetøj, badede. Pernille, Astrid og jeg fik først lavet mad klokken 21.30 og det var vildt mørkt, så da vi endelig havde spist, gik vi i seng.

Torsdag d. 23. august.

af Anna Sophia

Vi tog en bus til Alpe d'Huez (en del blev køresyge), hvorfra vi tog en lift op til 2.700 meters højde, hvor vi efterlod vores rygsække, og så tog vi videre op til 3.323 meters højde. Det var virkelig højt og der var en rigtig flot udsigt. Efter en halv times tid, skulle vi med liften ned igen til 2.700 m.

Efter frokost i 2.700 meters højde, begyndte vi at gå mod vores lejrplads. Liselotte fik hele tiden åndenød fordi hun ryger så meget. Det passede mig helt fint, for så behøvede jeg ikke gå så hurtigt. Men det var virkelig en hård tur, måske en af de hårdeste. Anno og jeg farede vild, men nogle tyskere viste os hvilken vej vi skulle gå. Til sidst ankom vi til lejren, hvor vi slog teltet op. Vi fik pastaskruer med tomatsovs.

Fredag d. 24. august.

af Laura Louise

I dag skulle vi vandre uden rygsæk. Vi fik en lang tur på bjergstier rundt om et skiffer bjerg. Der var vildt stejlt der hvor vi gik. Ved 13-tiden fandt vi et hyggeligt sted med græs hvor vi kunne spise frokost. Vi spiste nogle rugbrødsadder! Da vi skulle videre, gik nogle tilbage over bjerget

med guiden, men jeg valgte med nogle af de andre at gå tilbage rundt om bjerget, den "sikre" vej.

Da vi kom tilbage til lejren badede Linnea og jeg, det var vildt koldt. Så soledede vi os. Derefter spiste vi og så solnedgang, snakkede og hyggede og gik i seng meget trætte. Godnat.

Lørdag den 25. august.

af Emil

Vi blev vækket klokken 7.00 og så skulle vi gå ned af en stejl bjergskråning hvor vi skulle bruge stålwirer der sad i klipperne, fordi det var meget stejlt. Da vi kom ned, fyldte vi vores vanddunke op. Bagefter gik vi op af en bakke og spiste frokost. Nu gik vi det længste stykke, det var rigtig hårdt. Da vi kom til lejren var klokken ca. 17.30, og så slog vi telt op, og så begyndte vi at lave en dæmning i den lille flod der var her. Bue, Elias, Jakob og Bamba fandt en hule under vandfaldet. Christian og jeg samlede blåbær til morgenmaden. Vi fik pulvermad til aften. Bagefter gik vi i seng og snakkede.

Søndag d. 26. august.

af Jakob

I dag skulle vi heldigvis gå uden bagage, og det var dejligt for knæene efter gårsdagens tur. Vi gik et stykke og kom forbi en restaurant

hvor vi godt kunne have brugt en is eller noget, men med vores sædvanlige held, var der selvfølgelig lukket. Vi gik meget slukørede derfra og videre ned i et meget sumpet område hvor der bl. a. var salamandre, og der holdt vi en god frokostpause. Vi gik en anden vej tilbage. Da vi kom til den lille flod hvor vi havde bygget dæmning dagen før, måtte vi hoppe over, hvor vi bedst kunne. Da vi kom hjem gik vi i vandet og i seng.

Mandag d.27 august.

af Astrid

Jeg vågnede lidt før de andre og jeg vækkede dem. Vi stod op, tog tøj på, spiste morgenmad og vaskede op. Lidt efter gik Thea, Vinita og jeg på toiletet! Det tog lidt tid, for vi skulle lige finde et godt sted. Da vi kom tilbage havde alle slået deres telt ned og de fleste var gået over dæmningen som drengene havde bygget dagen før. Vi skyndte os at pakke vores ting sammen og slå teltet ned. Jeg lånte guidens skistave så det var nemmere at komme over. Benjamins taske faldt i vandet, men vi nåede at fange den op af vandet. Vi gik videre da alle var kommet over. Da vi havde gået et stykke tid kom vi til den lille restaurant som nu var åben. Der købte hele klassen is eller sodavand. Derfra gik vi ned af en

lang piste, vi gik ca. 700 højdemeter ned. Vi gik igennem en skov (vi var nu kommet ned under trægrænsen) og slog endelig lejr i skoven på en lille græsmark. Da vi havde slået lejr, lavede Kirstine og jeg grøntsagsrisotto som smagte rigtig godt. Så hentede Silje, Kirstine, Tobias og jeg vand, fordi lejren ikke lå ved et siden af en flod. Da vi kom til floden mødte vi Casper, Simon, Laura og Pernille. Vi fulgtes hjem til lejren, det var en vildt flot tur.

Da vi kom tilbage til lejren pakkede vi maden sammen og satte os til at snakke. Bagefter lagde vi os til at sove.

Tirsdag d.28 august.

af Marie

Vi stod op og lavede morgenmad. Jeg og nogle andre gik ned og vaskede op og fyldte frisk vand i vores drikkedunke. Så gik vi tilbage, hvor de andre havde pakket telt sammen. Det var dog nogle, der ikke havde gjort det. Så det måtte vi vente på! Vi kom først afsted ved 11-tiden, og det var lidt sent. Vi gik ned gennem en skov, og det var en ret nem sti. Så kom vi til en mere vej-lignende sti, og så kom vi til en landsby. Der satte vi os til at spise frokost. Vores guide, Mikael, boede i den by, så han gik hjem og tog sin hund, Isla, med

tilbage. Den skulle med resten af turen. Vi spiste færdig, og så gik vi videre. Vi kom til en skov! Der gik vi videre ad en sti, der gik gennem skoven. Vi kom til en lysning. Der skulle vi vente til de bagerste kom op til os. Så gik vi videre, og så kom vi til en by. Vi gik ad en landevej, og efter en 20 minutters tid var vi ved campingpladsen. Vi fulgte efter Mikael og Tobias indtil et hus, hvor vi fik at vide, hvor vi skulle ligge. Jeg og Kirstine løb over til badene, mens de andre gerne ville sætte teltet op. Jeg løb, efter at have badet, over og sprang i vandet - poolen. Jakob, Bue og Elias var også derude, men det var de andre ikke. Jeg lå og soledede mig sammen med Kirstine, da hun kom. Da hele klassen var kommet, smed Bamba og Kasper, Vinita og Fia i vandet. Jeg sprang i, før de smed mig i!!! Om aftenen bestilte vi pizza, og det var dejligt at få noget normalt mad!! Da vi havde spist, gik Thea og jeg i vandet. Og det gjorde nogle af drengene også. Vi gik op efter ca. 40 min. og tog et varmt bad. Da vi havde sagt farvel til vores guide, Mikael, gik vi i seng!

Onsdag den 29. august.

af Bue

Vi stod op kl. 05.00, det var for tidligt efter min smag, men da det var Eliases fødselsdag, ønskede jeg ham tillykke. Efter lidt tid stod vi op og tilberedte Eliases morgenmad, som var til en forandring havregrød. Vi pakkede teltet ned, noget søvndrukne, og så begyndte turen hjem. Vi startede med at tage den lokale bus til Grenoble, hvor nogle købte nogle croissanter.

Men derfra tog vi toget til Aix-en-le-Bains, det tog en time; der blev vi lidt forsinket til toget til Geneve, så vi blev nødt til at tage et andet tog fra Geneve en time senere.

Fra Geneve tog vi et tog til Basel, det tog 3 timer, der var paskontrol, men jeg slap igennem. Fra Basel tog vi toget til Dortmund, det tog 6 timer. Undervejs var der en fuld mand på toget, som var sanger. Vi fik ham til at synge nogle sange, det var en god forandring, som var ret sjov.

Fra Dortmund tog vi toget til København H, der havde vi sovekupeer. Det tog mig 20 min. at falde i søvn, derfra sov jeg til jeg blev vækket kl. 9.00.

Vi ankom på hovedbanegården kl. 9.56.

Efter at have sagt farvel, købte jeg en pizza og tog hjem.

Dronningefest og sørgetid

Af Mia Schlosser

Det er nok dagen derpå, efter en mættet aften med et oplevelsesrigt lærermøde. Det kan føles lidt svært at få "marken mejet" og særligt at få "pigerne til at danse"; selv børnene er lidt trætte på denne fredag, hvor ugen har givet sit. Hovedfagets fløjtenoder nåede ikke at sidde helt present hos læreren, og vi finder kun melodien fordi børnene atter gør deres. På alle måder kommer dagen lidt humpende i gang, men langsomt og sikkert finder vi både hinanden - og dagen - i den rytme som uvægerligt binder alt og alle sammen. Og denne humpen, som syntes at måtte give dagen et ukunstnerisk præg, danner i stedet "vedkommenhed" fordi alle må yde sit - og gør det.

Første skridt videre ud i dagen bliver at få ugens sidste tysktimer til at tage form uden for mange unoder; lærerne er godt besluttede, børnene godt informerede, og når vi ses efter endt dåd er alle tilfredse og mætte; for det gør godt at være "gode", og ekstra tyske marker nåede at blive pløjet i timens varme ro. Nå, men nu må der så også livligt begejstres, for dronningen er på vej.

Flag bliver delt ud, og snart er man ikke ret meget - eller ret længe - for store til at glædes i det eventyrlige at vores dronning hilser sit halve rige. Så vi venter og venter - i spænding, flagene er næsten slidt op, men dronningebesøg eller ej; det er i ventetiden lige før at madpakken føles vigtigere. Endelig dukker hun op og vi vinker glade med vores flag i de sekunder det varer, og da vi igen går "hjem" til vores skole, gør det godt at have måtte opleve også dette med hinanden, og madpakker smager ekstra godt når solen skinner. Og det gør den. Lysende, glødende, varmende så det føles fornyet forrykt at mennesket udsætter hinanden for den uhyggelige smerte som vi nu klokken tolv må mindes i stilhed.

Børnene har haft deres stærke ønske at være en del af Europas ro, og med deres intense velvilje fornemmer man igen at det kan gøre en forskel og at de gør det! Et øjeblik føles det sikkert at mennesket en dag vil magte den altafgørende tilgivelse. Tilgivelse er der i hvert fald fyldt med i dagens sidste time. Vi har eurytmi, og det er meget svært og meget skægt. Skægt at prøve at kunne det svære, og til tider helt kriblende at kunne det med hinan-

den. Dejligt at få lov til at være 'sammen med' og hjælpe - og beundre. Og på en af høstens sidste dage, blev klokken kvart over et, og dagen er til ende.

Vi slutter med vores vers, hvor vi husker at skytsenglen altid er med os, og endnu engang mærker vi at det er rigtig sandt. Børnene ved med hinanden at verden må være deres, og læreren ved at det er en uendelig gave at få lov til at være en del af deres rum af rummelighed, lattermildhed og styrke, med deres ønske om at se os voksne være stærke og turde træde ind i verden, også de dage, hvor det er "dagen derpå" eller verden er af lave. For i børnene brænder en ild - for os at ære.

Tirsdag den 11. September

af Ove Frankel

Dette blad skal udgives.

Både at fortælle de ulykkelige hændelser og at kommentere dem vil af nogle føles forkert. Men mængder af spørgsmål melder sig hos alle.

Jeg vil her prøve at give udtryk for noget andet end det der har været fremtrædende i medierne: Hvordan kan man betragte hændelserne

eventuelt også sammen med børn og unge?

På den korte tid der er gået siden, (det er i skrivende stund den 16/9) har alt for mange store ord og følelser bevæget sig i verden.

Hændelser tager fart

Som ved enhver anden ulykke kan man iagttage et reaktionsmønster: Når der gennem sanserne kommer en chokpåvirkning udløses en række reaktioner i kroppen. Man bliver mere vågen, forskrækkelse giver blegghed, maven snører sig sammen, sanserne skærpes osv. Hele organismen er kommet i højt beredskab. Tilstanden er bl.a. frembragt af forøget adrenalinfriktion i kroppen: Skal jeg kæmpe eller flygte?

I denne situation skal kroppen lige nu ingen af delene. Den kan, da den befinder sig i Danmark, intet stille op lige nu. Mange har sikkert oplevet at de så alligevel måtte foretage sig noget. De kunne ikke bare sidde og se billederne igen og igen. Kroppen begyndte at skrælle kartofler, hente brænde eller bare gå hvileløst omkring.

Sjælen bliver slået ud af sin vante rytme: Tvivl – hvad er det der sker? Frygt – sker det mon også her? Had – hvem har gjort det? Jeg må

forsvare og hævne. Det opleves kaotisk i sjælen.
Senere når den første forvirring har lagt sig, opstod en række andre følelser: sorg, medlidenhed, omsorg... Tænkningen går ud af sit leje: Det vante er pludselig ophævet.
Første tanke: Det er et uheld? - To gange lige efter hinanden?
Er det da en bevidst handling? - Absurd, for rufly er ikke bomber!
Forståelsen og forforståelsen strider mod hinanden. - Vor begrebsverden ramler sammen. Forestillingerne brydes ned, og når det sker opleves en periode af usikkerhed og angst indtil nye forestillinger er bygget op igen.

Hævnen

I ovennævnte tilstand af frygt, had og tvivl er en overhængende risiko for fejlvurderinger til stede: Følelserne kan gribe viljen, noget må gøres. Hvem er fjenden. Uvidenheden, uvisheden er utålelig og derfor kan man hurtigt falde for en antagelse om hvem fjenden er. Og vi har alle sammen gode og færdige fjendebilleder, som hurtigt kan aktiveres. Først tager vi beslutningen om 'hvem fjenden er'.
Senere følger begrundelserne. Og efter nogen tid er det 'ganske vist', for 'det er jo klart'. 'De har jo altid

været sådan'. 'Det kunne vi jo have sagt os selv'.
Reaktionen på smerte og efterrationalisering er uundgåeligt: Hævn! Retfærdighed! For enhver anden reaktion vil kunne tolkes som et svaghedstegn, som en invitation til yderligere voldshandlinger (fra fjendens side altså).
Så fjenden MÅ uskadeliggøres. Med alle midler.
En global aktion mod terrorisme bliver dannet!
De gode mod de onde! (Og vi landede på de godes side, naturligvis)

Praktiseres denne vej (det vides endnu ikke, men det har nok vist sig når dette er udgivet), er risikoen overhængende for at vi ser endnu en globalisering: globalisering af de kendte mønstre fra Jerusalem, Nordirland, Jugoslavien. En tilsyneladende endeløs kæde af gengældelser. Hver af parterne (for nu er der kun to, og enten er man med eller også er man imod) er overbevist om at 'den anden begyndte'. Det er som at høre på børn i skolegården der retfærdiggør deres kamp med: "Jamen han var selv ude om det. Det var ham der begyndte!
Og ingen ved hvem der begyndte. Konflikter har det med at fortone sig bagud i tid i det uendelige.

Sådanne konfliktkæder hører først op når alle har nået til randen af udmattelse og en af parterne 'lægger bolden død'. Og siger: 'Det er godt nok uretfærdigt, men nu vil jeg ikke mere, jeg vil forsoning!'

Alternativet

Som generalsekretæren for Folkekirkens Nødhjælp sagde: "Jeg ved at netop jeg som kristen og præst burde sige: "Jeg tilgiver". Men det KAN jeg ikke!"

Nogle modne mennesker kan sikkert tilgive lige nu, men for de fleste af os vil det tage meget lang tid før vi når dertil.

Så selv om tilgivelse kan være et ideal, er det ikke tilstrækkeligt.

For at kunne 'lægge bolden død', også inden i sig selv, må man gå tilbage til reaktionsmønstret. Det vil jeg illustrere med et eksempel fra det at arbejde kunstnerisk med betragtning af kunst.

Jeg antyder ikke at hændelserne i New York og Washington og deres konsekvenser er kunstværker. Heller ikke med hentydning til at kunst kan være hæslig! Men jeg vil anbefale at man øver sig i at betragte kunst og at man anvender samme metode til at betragte verdensbegivenheder med. (Jeg vil her anvende H. Holbeins billede af den døde Kristus i Kisten som eksempel.)

Hvis man skal betragte et kunstværk hvis form eller indhold er frastødende, kan man opleve følgende: Første brøkdæl af sekund bliver man forvirret. Kan det virkelig være rigtigt? Et legemsstort billede af en død – meget død – mand i en kiste. Og så lige her i disse pæne omgivelser. En kort iagttagelse bekræfter at det er sådan. Man væmmes og vender sig bort, går videre. Had, frygt og tvivl er atter på færde, men her i mini-målestok. Men tro mig. Det er præcis de samme kræfter der er på spil!

I et museum kan man gå videre til et nyt værk, men man kan også af egen vilje tvinge sig til at blive foran værket, vågent iagttagende. På lignende måde kan men overfor verdensbegivenheder tvinge sig til at forblive iagttagende og beskrivende. Allerede her sker den første selv-overvindelse. Jeg tvinger mig til at bruge det bedste jeg har: min bevidst styrede opmærksomhed hen på noget frastødende. Og det er frastødende fordi det taler til mig (tiltaler mig). Jeg ved jo at jeg også dør. Så sjæleligt set er det en eksis-tens-kamp, der føres af mig mod mig. I den videre, måske langvarige, vågne betragtning af værket kan man anvende følgende trinvis metode:

1. trin: Mod overvinder frygt
Med ord beskrives det man kan se. Og KUN det man kan se. Ingen fantasier, fortolkninger (det er lige som om...) eller forhåndsviden har plads på dette tidspunkt. Øvelsen består i helt opmærksomt at iagttage og beskrive, intet andet.
Det er en god idé at være flere sammen, så kan man beskrive det for hinanden. Og hjælpe hinanden med ikke at komme med fordomme og definitioner.

Beskrivelsen kan være systematisk: Form, farve, belysning, komposition, virkemidler... Men den skal være detaljeret og omhyggelig.

Er man flere sammen, vil man hurtigt opdage at andre kan se noget jeg ikke har set, men først opdager idet den anden udtaler det. En sær oplevelse, for jeg har da stået og set opmærksomt på billedet i laaang tid, og dog slet ikke set lige dét, med-mennesket påpeger. Og han har jo ret, nu kan jeg også se det! Iagttagelse kan altså være gensidigt berigende.

I denne beskrivelsesproces opleves en stigende grad af nuancering. Den første dom blegner og giver plads til nye opdagelser. Billedet bliver rigere. I mit eksempel (Holbeins Kristus) modificeres iagttagelsen af død. Kroppen har ved nærmere iagttagelse en række underlige spændinger. Lyset ses at komme fra forskellige vinkler, fremkalder derved forskellige former.

2. trin: Skaberkraft overvinder had
Iagttagelse og beskrivelse af de følelser, reaktioner, der opstår i mig under iagttagelsen af billedet. Og for ikke at lade sig drive væk fra iagttagelsen af værket og gå over til den meget nemmere navlebeskuen,

må man hver gang bevidst gøre rede for hvad det er i billedet der har den virkning på mig.

Dermed sætter man et skel: Jeg afgør at denne følelse hidrører fra et element i billedet, medens denne anden følelse er min private der kommer frem i anledning af arbejdet med billedet, men som stammer fra en ganske anden hændelse i mit liv. Jeg begynder altså at skelne mellem 'objektive' og 'subjektive' følelser i mig. Det kan kun jeg gøre. Men jeg kan godt gøre det som en del af kunstbetragtningen sammen med andre mennesker, og vi kan gensidigt hjælpe med at korrigere.

3. trin: Erkendelsesiver overvinder tvivl

Betragtningen er nu udvidet til at omfatte værket, mig selv og den 'dialog' der er opstået. I denne dialog kan viden og erfaringer klinge med. Tidligere erkendelser kan tages op, belyses af dialogen.

Det er vigtigt at være opmærksom på sig selv som del af fænomenet. Fordi jeg er forblevet bevidst og villet iagttagende, selv om jeg følelsesmæssigt havde tilbøjelighed til at handle, (til at lade følelsen gribe viljen), er der nu tale om det omvendte. Jeg lader viljen gribe ind i følelsen, jeg styrer følelsen og er dermed i gang

med at udvikle kræfter der kan erkende.

Det sker således: Den bevidst styrede følelse (man kunne kalde det tilbageholdt følelse, ubrugt følelse) kræver og skaber energi. Jeg er til stede. Jeget er til stede i form af den bevidst styrede opmærksomhed.

I eksemplet (Holbeins Kristusbillede) opdager man at der skal lys til at se billedet af døden. Og man kan netop se det fordi lyset ER der. Lyset og mørket virker altså sammen lige foran øjnene på mig – nej, lige inden i mine egne øjne. De to modsatrettede principper sameksisterer, oven i købet som gensidigt betingende hinanden. Død er ikke uden liv, Lys er ikke uden mørke.

Jeg kan altså i betragtningen danne billedafhængige begreber. Og disse begreber er mangfoldige, mangetydige, frodige, levende. Jeg udøver tænkning i en form, der langt overgår simpel logik. Jeg forstår i helheder.

Naturligvis forstår jeg ikke pludselig alt. Men jeg oplever at jeg altid kan vende tilbage til billedet, genoptage dialogen og udvikle mine begreber yderligere.

Gør jeg dette ofte, bliver billedet en ven, og jeg kan gå over til en indre betragtning af det, jeg kan tage det frem til berigelse og udvikling når

som helst. Det er blevet en meditativ værdi.

Om dette kan anvendes i betragtningen af den uhyre komplekse og følelsesmæssigt eksplosive situation "11. september", kan kun afgøres af den enkeltes forsøg og arbejde med metoden. Den er ikke nem, men krævende.

De gode mod de onde – eller det gode mod det onde?

Store dele af reaktionen på de skrækkelige hændelser har allerede vist sig at følge den mest uhensigtsmæssige bane. Amerikas præsident har benævnt at nu skal de gode bekæmpe de onde. Trods sorg og smerte hos de berørte mennesker, og i fuld respekt for deres værdighed, må det dog påpeges at det at udnævne sig selv til de gode og de andre til de onde, er en overforenkling.

En overforenkling der kan have rædsomme konsekvenser. Så rædsomme at de med lethed kan overgå den rædsel der blev skabt den 11. september.

Forenklingen består især i at man arbejder med grupper af mennesker i stedet for individer. Man siger: Muslimer tror og vil sådan og sådan... Man burde sige: Nogle muslimer vil...

Altid skal vi huske dette NOGLE... Nogle Amerikanere er blevet angrebet af .... Ikke: USA er blevet angrebet.

Når man husker at sige (og tænke) NOGLE mennesker har stået bag ved aktionerne, tvinger man sig også til at vedblive at betragte hændelserne indtil man evt. kan se hvem disse nogle er.

Prøv at vurdere forskellen i de to udsagn i dette afsnits overskrift: Vi sætter skel: I det første tilfælde mellem dem (de andre, de onde) og os. Grænsen går altså et eller andet sted i verden. Muligvis er det grænsen til Afghanistan.

I det andet tilfælde sætter vi også skel: Men her går grænsen et meget mere interessant sted. MIDT INDE I ENHVER AF OS.

Kampen bliver ikke mindre væsentlig af at bruge to t-er mere. Men den må føres med andre midler.

Lad mig forsøge at anvende alt dette i en kort beskrivelse:

Centrum og Periferi
World Trade Center er styrtet sammen. Navnet antyder at det var et center for handel, men ikke med varer. PÅ de mange etager var der ikke mængder af korn, mineraler, biler... der kom ind i den ene ende og ud af den anden. Tvært om.

Mange af verdens førende finansielle handelshuse, investeringsselskaber, børsrådgivere m.m. var samlet der. Deres arbejde bestod i at tjene penge på penge: At handle som en plakat i en bank i Sverige for nyligt viste: Et oprørt hav. Øverst finansvirksomhedens navn, og i billedet teksterne "køb" og "sælg" anbragt hhv. i bølgedale og på bølgetoppe. Tydeligt nok: Det økonomiske hav bølger konstant som ethvert andet hav. Helst med mindre bølger. De store storme kræver sine ofre, men det stilfærdige bølgeslag kan udnyttes. Ved elektronikkens hjælp kan store summer af valuta eller mere avancerede finansielle produkter sælges eller købes med korte mellemrum, så korte at selv små bølger kan udnyttes til at skabe fortjeneste. Enorme fortjenester.

Enkle gange sker det at køb og salg skaber sine egne bølger. Man kan spekulere mod eet udvalgt emne der har vist tegn på svaghed, en valuta f.eks. Og ved at skabe sine egne bølger kan man naturligvis bedre udnytte dem.

Fælles for denne form for handel – og for handlen med rettigheder til handel – er at det overskud der derved skabes IKKE er ledsaget af nogen produktion.

Disse handlinger i centrum – eller rettere i alle verdens finanscentre – har betydelige konsekvenser ude omkring i verden, fjernt fra centrum – i periferien.

Al handel med materielle goder er en produktion: Varer kommer frem til forbrugeren, som jo kun er i stand til at bruge varen efter at den er kommet frem til ham.

Så man kan sige at al "gammeldags" indtægt skete på grund af at den ydede indsats resulterede i en værdiforøgelse, som bl.a. kom til udtryk i indtægten. Der var så at sige balance mellem indtægterne og fremstillingen. Så "min" økonomiske indtægt var et bevis på en optjent ret til forbrug – af andre menneskers produktion. Disse andre kunne tilsvarende bruge af "min" produktion.

Ikke sådan i det finansielle spekulative marked. Her skabes store overskud UDEN tilsvarende værdifrembringelse for andre. Tvært om: De optjente økonomiske midler giver RET til forbrug af andres ydelser uden at give modydelser.

De seneste år har der været en del omtale af dette system. Det er blevet kaldt sygt, farligt, umenneskeligt etc. Kasinoøkonomi. Selv af mennesker, der er prominente indenfor

samme finansielle sektor, som f.eks. George Soros.

Dets størrelse er betydelig, og det vurderes som en væsentlig faktor i vedligeholdelsen og uddybningen af verdens ulighed. Og det har utvivlsomt ført til magtkoncentration og til nød og elendighed i kølvandet af de kriser der har hærget f.eks. Sydøstasien og Brasilien.

World Trade Center var det stolte symbol på blandt andet denne aktivitet.

Det havde i sin form et helt ærligt udtryk: To firkantede blokke der i deres udformning kunne se endnu højere ud. Moderne skinnende katedraler der stræbte mod himlen, det ene lidt højere end det andet, som om de konkurrerede konstant, og som om de ville vokse lige ind i himlen, symbolet på den moderne vestlige verden. Det første man møder ved indsejlingen til "Guds eget Land".

Sært at den første reaktion var at ødelæggelsen af denne bygning var et angreb på Amerika. Skulle Amerika virkelig så villigt identificere sig med dette udtryk.

Angrebet udløste rædsel og nød inde i bygningen. Mennesker, som personligt var ganske uskyldige, led inde i den verden der stod som symbolet på økonomisk magt og på

de lidelser den har medført fjernt fra World Trade Center: I World Trade Periferien, dér hvor der fremstilles værdier og hvor investeringsflugt i de seneste års opståede kriser fik tusinder af arbejdspladser til at styrte sammen.

Næ hov: Jeg siger IKKE at handlingen dermed er retfærdiggjort, men at der er en lovmæssig sammenhæng mellem Centrum og Omkreds som man kan iagttage. Og i selve denne iagttagelse ligger der også en erkendelse skjult.

Måske skulle vi ikke bare genopføre bygningerne – og videreføre de finansielle transaktioner som hidtil. Måske skulle vi undersøge om der er andre muligheder. Gøre indrømmelser. Ændre signaler.

Det kunne måske bedre dæmme op for terrorisme.

Ville det ikke være godt hvis hændelserne den 11 september vedblev at være århundredets værste?

Lærerberetning for skoleåret 2000/01

af Ulla Engelbrecht

Vi mødte op til det nye skoleår med Øksnehalprojektet vel overstået før sommerferien. Og efter at have

modtaget den nye 1. klasse med Frank Jensen som klasselærer, fejrede vi Vidar Skolens 50 års jubilæum med taler af to præsidiummedlemmer Andreas Arden, som har været med fra skolens begyndelse og er tidligere forældre, og Kirsten Brandt, som er tidligere forældre og lærer. Derefter blev der serveret lagkage til alle ude i skolegården.

Nye skemastrukturer

Skoleåret var præget af et intenst arbejde i kollegiet for at tænke nyt og forbedre vor konferencestruktur og skemasstruktur for at være en tidssvarende skole. Dette arbejde var bl.a. affødt af den kritik 12. klasse fremførte i foråret 00.

I underskolen blev flere nye ting afprøvet. Bl.a. havde 2. klasse bevægelse fra morgenstunden inden hovedfag som en konsekvens af at børn bevæger sig mindre i dag end tidligere.

3. klasse havde og har hovedfag og 1. fagtime uden frikvarter, for så at holde 1 times spisefrikvarter. Dette er alle tilfredse med, så de er fortsat dermed i 4. klasse.

For overskolen blev det besluttet at eleverne skulle have en vejleder til deres årsopgave. To gange i forløbet skal vejlederen kontaktes, og denne

skal melde tilbage til skolen hvordan og hvor langt eleven er med arbejdet. Dette skulle gerne bevirke at ingen går næsten et helt år uden at være i gang med deres årsopgave, Andre tiltag vedrørende skema er fortsat ved at blive bearbejdet, men nemt er det ikke at få det hele til at gå op.

Nye konferencestrukturer

Konferencestrukturen er blevet ændret på flere områder. Bl.a. sidder konferenceledelsen betydeligt lænere nu for at skabe kontinuitet i arbejdet, og der er blevet arbejdet på at give udvalg større beføjelser. Selve konferencen er nu fordelt således at vi begynder med en fælles praktisk konference, derefter en fælles pædagogisk konference, hvorefter vi som noget nyt deler os op i en overskole- underskole- legestuekonference. Aftenen slutter som sædvanligt med Intern konference. Det er helt klart at noget er blevet mere effektivt, men det er endnu for tidligt at evaluere.

Der blev også arbejdet på at få kontoret til at fungere, så det kan imødekomme de øgede krav der stilles til os fra myndighedernes side, og et nyt lønsystem er blevet indført.

Medarbejdere

Og nu er det på sin plads at nævne de lærere og medarbejdere som vi sagde farvel til og de nye som er kommet til.

Det var med stort vemod vi sagde farvel til Elin Glifbjerg som var ansat på skolen i næsten en menneskealder, hvoraf de sidste mange år på kontoret. Hun var med sin hjertevarme og viden en samlende kraft for skolen.

Indtil det rette menneske blev fundet til kontoret, trådte Per Schou til som vikar, og i en periode arbejdede Eva Danbirk som praktikant.

Først som vikar for Maiken Clausen og nu som klasselærer for 8.klasse blev Tobias Ammitzbøll ansat. Han er tidligere elev fra Vidar Skolen, har studeret på arkitektskolen og har arbejdet i længere og kortere perioder som vikar her og på andre Rudolf Steiner Skoler.

Ingrid Schächter begyndte igen på skolen, nu som lærer i biologi og dansk i overskolen og som FUU-vejleder.

Lisbeth Spurr blev ansat som ny 1. klasselærer. Hun har tidligere gennemført et klasselærerforløb

overtog en 8. klasse på Kvistgård Skolen og har arbejdet et år på Midtsjælland Skolen.

Legestuen var igen et år med stor udskiftning af personale. Næsten alle havde sagt op, da de ikke var faldet godt til på skolen, og vi ransagede os selv og situationen for at dette ikke skulle ske igen. Et udvalg tog hånd om sagen, og et godt team blev ansat .

Karin Jørgensen som gennem mange år har været leder af en R.S. børnehave blev ansat som leder.

Tatjana Kraft som er uddannet fra R.S. Børnehaveseminarium.

Christian Krejbjerg som medhjælper Marie Stubbe Schou som tidligere har været ansat i fritidsordningen, blev ansat som vikar for Christina Rivez som er på barselsorlov.

Winnie Mathiasen som er forældre og har taget korte kurser i R.S. pædagogik.

Det er en stor glæde at fritidsordningen nu fungerer godt og emmer af humør og overskud.

Overskolen

Overskolen havde korsang på skemaet, men ingen korleder ansat ved årets start. Det lykkedes at få John Høybye til at tage timerne i et kvartal, og det udmøntede sig i en vellykket koncert i Virum Kirke.

Korværket var rytmisk og var komponeret af John Høybye med tekst af Johannes Møllehave. Det var en sjov og spændende oplevelse hele forløbet igennem.

12. klasse udstillede deres årsopgaver på Vordingborg skolen, som ikke har overskole for tiden, men bygger op til det.

Igen var overskoleorkester og talekor på en vellykket turné i Sverige hvor de overnattede på forskellige R.S. Skoler, og hvad de så der af smukke bygninger, fik nogle til at spørge om Vidar Skolen er meget fattig?? - Lad os håbe at vi snart kan komme i gang med det nye byggeri, for det er tiltrængt at overkolen får nye lokaler! Der arbejdes ihærdigt på sagen med Olav Skovsted i spidsen.

Besøg udefra

I foråret blev der med kort tids mellemrum vist 3 eurytmiforestillinger, fremført af henholdsvis en tysk, så en engelsk og til slut en dansk gruppe. Kendetegnende for alle tre var at de eksperimenterede og også inddrog andre kunstarter. De vakte begejstring hos mange af eleverne fordi de var dygtige og fordi de vovede noget. Det var høj kvalitet!

Vi har også haft besøg udefra af mange praktikanter, et filmhold fra RUC og mange andre. Der er således stor interesse for vor skole, og vi tager imod i det omfang det er muligt, da det er til gensidig inspiration. Det er interessant at se skolen med andre øjne og få uventede spørgsmål.

Endnu et år er forløbet med de mange begivenheder, festligheder, elevoptræden osv. som hører til livet på vor skole, besværligheder er blevet overvundet, andre står for tur, og viljen til at løse opgaverne er til stede. Som lærer på skolen kan jeg af hjertet sige at jeg hver gang jeg går ind i skolegården, fyldes af glæde - glæde først og fremmest over vore dejlige børn og over forældre og kolleger og det rige liv vi har sammen på vor skole!

Farvel og velkommen

I dette skoleår er musik- og tysk-lærer Jette Høfding og klasselærerne Bjørn Schmidt og Maiken Clausen holdt op på skolen.

Vi byder velkommen til fire nye medarbejdere som her præsenterer sig selv:

Lisbeth Spurr

For snart mange år siden, så jeg dagens lys en dag sidst i august. Meget vand er løbet i åen siden !

Efter endt skolegang kom jeg i lære som frisør og nåede lige at fejre min 18 års fødselsdag, da jeg fik mit svendebrev i hånden. Den gang blev vi uddannet både som herre- og damefrisør samt parykmager.

Senere, uden særlig brug af omskoling, prøvede jeg at arbejde som togvasker ved Dybbøl St., juleassistance i "Magasin" og tjener i "Divan 2" i Tivoli.

I '77 blev jeg indehaver af en bistro i Nordvestsjælland og efter tre år i den branche, bondekone på Langeland et stykke tid, indtil bylivet i Svendborg trak.

De første par år i Svendborg gik med at etablere en Rudolf Steiner Børnehave, så mine to børn, nu 17 og 19 år, kunne komme i en ordentlig børnehave.

Det gav "blod på tanden" at arbejde så intenst med Rudolf Steiners tanker / pædagogik / filosofi, at jeg fra '87 – 89 gik på "Audonicon" og blev uddannet R.S. lærer og har siden arbejdet som sådan.

Jeg har ført en klasse op (1. – 8. klasse) i Århus, Nord, været vikar / klasselærer for en 7. klasse i et halvt år samt klasselærer et år for en 8. klasse på R.S. skolen i Kvistgård, Nordsjælland. Sidste år special- og faglærer på R.S. skolen Midtsjælland.

I mellemtiden har jeg fået lille Lukas, som snart bliver tre år.

Efter sommerferien er jeg, som bekendt, begyndt som lærer for 1. klasse – et arbejde jeg glæder mig meget til fremover.

Charlotte Lundström

Mit navn er Charlotte Lundström, jeg er 35 år og skolens nye musiklærer efter Jette Høffding. Jeg har fået glæden af at undervise i 1. 2. 3. klasse i musik, samt mellemskole- og overskole- orkester sammen med Henrik Prahl.

Efter endt skolegang (12. klasse på Michael skolen) tog jeg min musikuddannelse på Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, hvor jeg afsluttede i 1995 med musikpædagogisk diplom eksamen (tværføjte som hovedfag, ensembleledelse tilvalgsfag).Jeg har undervist på forskellige musikskoler og har været

tværfløjtelærer på Vidar Skolen i 7 år. I øjeblikket er jeg i gang med en deltids antroposofisk musiklærer uddannelse som varer 2 år.

Ud fra en stærk interesse for musikens og menneskets væsen, arbejder jeg med handicappede børn og musik på Solhjørten (antroposofisk dagskole for handicappede børn). Der har jeg foreløbigt arbejdet i 2 år.

Det forløbne år har jeg med stor glæde spillet kammermusik med Henrik Prael (violin) og Marina Ivanovskaja (klaver). Vi har også spillet for eleverne på skolen.

Jeg er mor til fire børn, hvoraf de to store går på Vidar Skolen henholdsvis 5. og 8. klasse.

Selvom jeg er "ny" lærer, har jeg altså haft min gang på skolen i mange år, dels som fløjtelærer og forældre. Jeg glæder mig til arbejdet med klasserne, og er fuld af spændt forventning til fremtiden.

Henriette Hansen

Jeg er født og opvokset på Sydsjælland, som jeg forlod i midten af 80'erne for at rejse, bl.a. gennem Europa, Nordafrika, Sahara og videre til Guldkysten, Togo og Benin. Siden har jeg boet i København, - hvor jeg har haft småjobs, gået et år på Socialpædagogisk

Seminarium og taget en uddannelse som zoneterapeut, - afbrudt af ¾ års franskstudier i Paris. De sidste 15 år har jeg været ansat i Tivoli i mange forskellige funktioner: som aftenvagt, arbejdsleder, projektleder og de sidste par år i en teknisk supportfunktion. Jeg er nu begyndt på Vidar Skolens kontor ved skoleårets start og er blevet utrolig godt modtaget af alle. Det er mit håb, at vi kan gøre kontoret endnu mere synligt, også for forældre på skolen, og at I vil bruge os flittigt.

Før min ansættelse kendte jeg til skolen som mor - til Oscar i 4. klasse.

Katinka

Jeg, Katinka, er opvokset i den flade del af Norge, ved Oslo. Jeg har i flere år levet udenfor Norge, tildels på sejlbåde, undervejs i europæiske, atlantiske og karibiske farvand. En tid boede jeg i en lille indiansk landsby i det guatemalske højland, hvor jeg blandt andet lærte spansk og underviste engelsk.

Tilbage i Norge studerede jeg nogle år på universitetet og derefter ved Rudolf Steinerhøjskolen i Oslo. For ca. et år siden flyttede jeg til København for at lære om kreativitet,

teater og stemmebrug ved Center for Kreativitet og Teater.

I år fik jeg chancen for at undervise 11. og 12. klasse i spansk her på Vidar Skolen. Ved siden af arbejder jeg med Teater URD – en fri københavnsk teatergruppe.

Vidar mad er sund mad

af Lisa Høgh Nielsen

I gennem flere år har det været et stort ønske at få en kantine / madordning på skolen, hvor der skulle serveres god økologisk mad.

Staten afsatte i år mange millioner som tilskudsordning til "madordninger". Vidar Skolen søgte om at få del i denne tilskudspulje, men fik desværre afslag. Vi har alligevel besluttet at starte en madordning. Tirsdag og torsdag laver 11. klasses elever "Madbix", - overskuddet herfra går til deres 12. klasses rejse.

Om fredagen laver jeg et varmt økologisk måltid, som serveres mellem kl. 11.00 – 11.30. Prisen er ca. 10 – 15 kr. Et evt. overskud herfra vil gå til indretning af køkken-faciliteter.

Hvis nogle af jer forældre har overskud af frugt og grøntsager, modtager jeg gerne alt. Her i startfasen har vi brug for en del nyanskaffelser, så hvis i kender nogen som tilfældigvis har en; foodprocessor, kummefryser, industriovne, hylde af rustfrit stål, knivblok, grydelapper, hvidløgspresser, grydeskeer og bestik tager jeg gerne imod.

Madordningen gælder for elever fra 5. – 12. klasse.

Henv. skolen

Lusetid

Af Una Arnbjörn

Nu nærmer efterår og vinter sig og høsten er i hus. Ind i de varme stuer og huer søger nu LUS.

For at undgå alt for mange gener, er her en opfordring til alle om at kæmme ungerens hår – en gang om ugen som et tjek. En god portion balsam gør underværker. Hvis der er lus, gentages kæmningen 4. 8. og 12. dag efter. "Bug Buster" kæmme kamme fra apoteket er vældig gode og instruktioner medfølger. Gift behøves ikke.

Gå glad i bad, og kram en kam.

Basar Nyt

Da vi gerne vil have lavet en hel masse smukke ting til håndværksboden, har vi arrangeret nogle værksteder, hvor I/du kan deltage og lære at lave ting, der senere vil blive solgt på julestuen. Det er gratis at deltage, tilgængæld vil det som du har lavet tilfalde julestuen. Tilmeld dig snarest da der bliver rift om pladserne.

Værksted (skolen):	Ansvarlig:	tilmelding:	Dato:	Tid:
Keramik	Marie,4.kl.	32549912	7.10	10-13
			28.10	10-13
			11.11	10-13
Stådukker:	Helle 4.kl.	39760095		
Træværksted:	Jesper,4.kl.	48180050	7.10	10-13
			28.10	10-13
			11.11	10-13
Kapper:	Katrine 4.kl	33979806	7.10	10-13
Julekrybber:	Iben,4.kl.	39203033	17.11	10-?
Silketørklæder:	Christine,4.kl.	33155241	5.10	19-21
			6.10	10-15
			7.10	10-15
Blomsterbinding:	Mette,4.kl.	45876017	17.11	10-?
Bogbinding:	Gert Hansen	45871255		

Kursus i Antroposofi og i skolens pædagogik

Skolens pædagogik er udviklet ud fra erkendelse af mennesket (antroposofi). Dette kursus vil i overblik give en indføring i antroposofi og i de pædagogiske konsekvenser, der kan aflæses i Vidar Skolens læreplan. Dette kursus vil foregå tirsdage i ulige uger, således at hver aften vil bestå af et indledende foredrag (se

emnelisten). Vidar Skolens gode støtte gennem en menneskealder, Andreas Arden vil stille sin viden til rådighed så vidt hans kræfter rækker. Anden del af aftenen vil være en fremlæggelse af udvalgte pædagogiske områder, der kan have tilknytning til aftenens emne. Under denne

sidste del vil der være rum for samtale.

Efter nytår suppleres kurset med kunstnerisk og håndværksmæssig undervisning hver anden tirsdag (i lige uger). Nærmere program for disse aftener følger.

Tider : kl 19:30 - 21:30

Tirsdag den 23. okt.
Rudolf Steiners biografi. En karakteristisk af den personlighed, der er ophavsmanden til både Antroposofien og alle de aktiviteter, den har sat i værk: Skoler, landbrug, bankvæsen, lægekunst, arkitektur, kunst, eurytmi..

Tirsdag den 6. nov.
En beskrivelse af hele det sammensatte menneske som overblik. Menneskets særlige rolle i udviklingen og i historiens forløb. En vej til at kunne forstå verden og mennesket og deres samvirke.

Tirsdag den 20. nov.
Det Fysiske legeme, og mennesket set som fysisk væsen

Tirsdag den 4. dec.
Livslegemet (æterlegemet) og dets karakteristika. Liv og død.

Tirsdag den 18. dec.
Følelseslegemet (astrallegemet)

Tirsdag den 15. jan 2002
Menneskets jeg. Jegets udvikling og karakter.

Tirsdag den 29. jan.
De højere væsensled og deres udvikling.

Tirsdag den 26. feb.
Antroposofi og andre erkendelser om mennesket, særligt Jung
Tirsdag den 12. marts.
Reinkarnation og Karma

De "lige" tirsdage, hvor emnerne er praktisk arbejde med et håndværk eller en kunstart, danner naturligvis også et hele for sig. Således at man kan deltage i det ene, det andet eller begge.

Datoerne er:

Tirsdag den 22. jan.
Tirsdag den 5. feb.
Tirsdag den 19. feb.
Tirsdag den 5. marts
Tirsdag den 19. marts.

Kontakt kontoret for pris og tilmelding (senest en uge før)
Tlf. 39 65 71 18
kontor@vidarskolen.dk

OPLSAGSTAVLE

Familiebil til salg

Praktisk 7-personers familiebil sælges. Mærke: Mitsubishi Space Wagon 1.8 Sælges inkl. tagbegagebærer og cykelpåhæng m/nummerpladebjælke. Bilen kører på diesel.

Pris: kr. 45.000,-

Er du interesseret så kontakt:
Ulla Bechsgaard eller Jens Chr.
Olsen tlf. 2360 9474 eller e-mail:
jco@mail.dk

Opråb/Hjælp

I dagene 18.-20. oktober Fredag - Lørdag - Søndag kl. 10-13 skal omklædningsrummet ved gymnastiksalen males.

Er der nogen der vil hjælpe til?
Al hjælp lige fra en time til alle dagene modtages med kyshånd!
Tilmelding/henv. Kontoret.

Halvhøj køjeseng sælges

med madras samt aftagelig rutschebane. Mål: 176 cm l., 76 cm b.. Pris kr. 1200 –
Christine Malone 33 15 52 41

Modtages med tak!!!

Femte klasse ville blive meget glade for at modtage garnrester, stofrester, perler, skindrester og lignende. Skulle nogen have et bobspil eller et fodboldspil de ikke bruger, ville dette også vække lykke.

På vegne af femte klasse
Fru Schlosser

Morgensange

Oktober

(uge)

- 40 Hist hvor vejen slår en bugt
- 41 I løsten stiger solen op
- 42 Ferie
- 43 Nu falmer skoven trindt om land
- 44 Morgenstund har guld i mund

November

(uge)

- 45 Mørk er november
- 46 Sig nærmer tiden hvor jeg må væk
- 47 Skyerne gråne
- 48 Adventssang

Kalender

(Hvis adresse ikke er angivet, foregår arrangementet på Vidar Skolen)

Oktober

- Ons. d. 3., kl. 19.30
- Fre. d. 5.
- Man. d. 8., kl. 19.30
- Man. d. 8., kl. 19.00
- Ons. d. 10., kl. 19.30
- Man. d. 29., kl. 10.15

- 9. kl. forældremøde
- 10. kl. hjemkomst fra Sejerø
- Forældremøde i Børnehaveklassen
- Forældremøde i 8. klasse
- Forældremøde i 11. klasse
- Månedsfest, kun for skolens elever

November

- Fre. d. 2. - søn. d. 4.
- Ons. d. 7., kl. 19.30
- Lør. d. 24.
- Man. d. 26.

- Overskolens musikweekend
- Forældremøde i 5. klasse
- Julestue
- Skolen holder Julestuefridag

December

- Ons. d. 5.
- To. d. 13.
- Ti. 18., kl. 10.15
- To. d. 20., kl. 19.00
- Fre. d. 21. kl. 9 - 11

- Adventsspiral, kun for skolens elever
- 4. klasse går Luciaoptog i klasserne
- Månedsfest, kun for skolens elever
- Julespil for forældrene
- Julespil for eleverne, børnene har fri herefter

(alle angivne ferie-og fridage er inklusive)

Ferier, fridage samt skolepligtige lørdage indtil sommer 2002

13. - 21.10	Efterårsferie
24.11	Skolepligtig lørdag (Julestue)
26.11	Julestuefridag
22.12.2001 - 6.12.2002	Juleferie*)
9.02 -17.2	Vinterferie
16.3	Skolepligtig lørdag (Forårskoncert)
23.3 - 1.4	Påskeferie
26.4 - 28.4	St. Bededagsferie
18.5 - 20.5	Pinseferie
5.6	Grundlovsdag
15.6	Skolepligtig lørdag (Sommerfest)
22.6 - 7.8	Sommerferie*)

Alle angivne ferie-/fridage er inklusive!

*) Sidste skoledag før jule- og sommerferie har legestuen lukket!

Vidar Skolen

Rudolf Steiner Skolen i Gentofte
Brogårdsvej 61, 2820 Gentofte

Tlf.: 39 65 71 18, mellem kl. 8.30 og 11.30 Fax: 39 65 50 22

e-mail: kontor@vidarskolen.dk

Skoleforening: Michael Brinch 3956 2760

Skolebestyrelse: Patrick Howaldt 4542 4304

Tillidsråd: Anker Meier-Nielsen 4495 8907

Legestue, 1. og 2. kl., 39 65 38 54

Lærerværelset: 39 65 10 62

Legestue, 3. og 4. kl., 39 65 71 39

Skolebladets girokonto: 55 22 420

Vidar *Nyt*

Skolebladets redaktion:

Isabella Carlander, håndværkslærer

Tlf.: 38 60 38 82

Henriette Hansen, Kontor

Tlf.: 38 86 08 58

Martine Rohde, forældre i 6. klasse

Tlf.: 39 66 18 48

Michala Gylling, forældre i 3. klasse

Tlf.: 38 28 44 68

Layout: Jean-Paul Bardou, forældre i 3. klasse

Tlf.: 38 80 82 12

Martine Rohde, forældre i 6. klasse

Tlf.: 39 66 18 48

e-mail:

skoleblad@vidarskolen.dk

Deadline

Indlæg til næste nummer af VidarNyt skal være redaktionen i hænde senest den
Fredag den 12. oktober 2001, kl. 12.00

Annoncering

Format: 1/1 side (15,8x12,0 cm)   1/2 side (7,7x12,5 cm)   1/4 side (7,7x6,0 cm)

Pris: 300 kr.

150 kr.

80 kr.

Annoncen afleveres/sendes til redaktionen som pæn, skarp fotokopi, reprokopi eller på diskette.